

The Cycle: europski projekt edukacije o upravljanju fotografskom baštinom

Magdalena Blažić, Filip Kartelo

Medunarodni projekt The Cycle – European training in photographic legacy management provodio se od 2020. do 2022. godine u suradnji s pet partnerskih institucija iz Francuske, Španjolske i Hrvatske, a financirao se sredstvima Europske unije u okviru programa Kreativna Europa. Uz Institut za povijest umjetnosti i Ured za fotografiju iz Zagreba, projekt su provodili fotografska škola Spéosi, agencija Magnum iz Pariza te suradnici sa Sveučilišta Deusto iz Bilbaoa. Cilj projekta bio je osmisliti nov i dinamičan modularni program edukacije mladih stručnjaka iz područja društveno-humanističkih znanosti o problemima vezanim za rad s privatnim i javnim fotografskim zbirkama i arhivima. Pilot-program, koji je obuhvaćao seriju radionica i višemjesečni trening, najprije se odvijao u Parizu, a potom u Zagrebu. Polaznici zagrebačkoga programa bili su mladi stručnjaci i apsolvnti sveučilišnih studija: Magdalena Blažić (povijest, informacijske znanosti, arhivistika), Hanna Davidović (povijest umjetnosti, anglistika), Petra Galović (povijest umjetnosti, komparativna književnost), Lucija Habuš (povijest

umjetnosti, bohemistika), Ivan Huljev (arheologija, povijest), Filip Kartelo (sociologija, informacijske znanosti) i Ana Lucić-Telišman (povijest umjetnosti, muzeologija, etnologija i kulturna antropologija).

Zagrebačka iteracija edukativnoga programa trajala je dvanaest tjedana. Program je bio podijeljen u četiri modula:

- ♦ Modul I „Kontekst, provenijencija, biografija, identifikacija“ vodio je dr. sc. Hrvoje Gržina, arhivski savjetnik iz Središnjega fotolaboratorija Hrvatskoga državnog arhiva
- ♦ Modul II „Upravljanje informacijama, standardi i prakse“ vodio je dr. sc. Goran Zlodi s Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskoga fakulteta u Zagrebu
- ♦ Modul III „Digitalizacija i digitalni arhivi – koncepti, strategije i prakse“ vodio je Sandro Đukić, fotograf i umjetnik čija je praksa usko povezana s temama arhivskoga upravljanja
- ♦ Modul IV „Čuvanje, zaštita, konzervacija fotografija“ vodila je Martina Bagatin, viša konzervatorica papira

i fotografije u Središnjemu laboratoriju za konzervaciju i restauraciju Hrvatskoga državnog arhiva.

Uz praktični samostalni rad i svakodnevne radionice, trening je obuhvaćao i nekoliko drugih različitih obrazovnih i diskurzivnih formata kao što su: predavanja, razgovori, studijski posjeti, čitanja i fokus grupe, sudjelovanje na konferencijama, izrade prezentacija i pisanih izvješća.

U okviru programa, u fokusu samostalnoga rada s fotografskom građom bili su neuređeni dio Fotoarhiva Nenada Gattina te kartotečna zbirka s fotografskim otiscima, koja je sastavni dio Fototeke Instituta. Sve aktivnosti vezane uz ove dvije zbirke odvijale su se u interdisciplinarnim timovima i planirane su ovisno o strukturi zbirke te kompetencijama, vještinama, interesima i predznanju polaznika. Fotoarhiv Nenad Gattin pohranjen je u Institutu za povijest umjetnosti od 2016. godine i objedinjava zbirku od približno 23.000 crno-bijelih fotografskih negativa, fotoalbuma, fascikala i registratora s autorskim tekstovima, fotografskim printevima, kontaktima i povećanjima nastalima u drugoj polovici 20. stoljeća. Kartoteka, koja je sastavni dio Fototeke Instituta, predstavlja zbirku kartona s fotografskim ispisima (otiscima) i sastoji se od približno 38.000 jedinica sistematiziranih po autorskim i topografskim cjelinama, koja se sakuplja od 1966. godine kada je započet sustavni rad na izgradnji fonda Fototeke. Kartotečna građa podijeljena je na cjeline „lokaliteti“ (graditeljska baština) i „autori“ (umjetnička djela) te sistematizirana prema abecednome redoslijedu. Svakodnevni rad sa zbirkama podrazumijevao je procjenu stanja, pregled i opisivanje građe, izgradnju informacijskoga popisa i sustava te digitalizaciju i preambalažiranje građe u svrhu preventivne zaštite i dugotrajne

Polaznici projekta The Cycle

INFO

Više informacije o projektu: <https://eu-plm.com/>

pohrane. Osim samostalnoga rada, polaznici su posjetili Hrvatski državni arhiv (spremišta fotografija i fond fotografija Agencije za fotodokumentaciju AGEFOTO, Središnji laboratorij za konzervaciju i restauraciju), Arhiv Tošo Dabac te Arhiv Vjenceslava Richtera i Nade Kareš Richter pri Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu, s ciljem upoznavanja primjera dobrih praksi.

Polaznici edukacijskoga programa sudjelovali su ujedno i na trodnevnoj međunarodnoj znanstvenoj konferenciji „Bringing down the Archive Fever“ koja se u okviru projekta The Cycle održala u studenom 2020. godine, kao i na dvodnevnoj Međunarodnoj autorskoj i kreativnoj konferenciji (MAKK) koja je u fokusu imala nedavno usvojene nove direktive nacionalnoga zakonodavstva o autorskom pravu i srodnim pravima.

Na temelju stečenih kompetencija i mnogobrojnih vještina, polaznici su zaključno pripremili pisana izvješća i predložili plan upravljanja za zbirke koje su im tijekom programa dodijeljene za rad. Spomenuto iskustvo moći će primijeniti i u svome budućem radu na polju očuvanja nasljeđa u mediju fotografije.

Partneri projekta The Cycle u budućnosti žele pronaći nove, učinkovite i održive oblike očuvanja i valorizacije umjetničke fotografije obrazovanjem mladih stručnjaka na području upravljanja fotografskom baštinom i arhivima. Projekt The Cycle nastojao je pridonijeti transnacionalnoj razmjeni primjenjivih znanja i vještina u polju istraživanja, zaštite i valorizacije fotografije te omogućiti nova umrežavanja za umjetnike i stručnjake s ciljem unaprjeđenja njihovih karijera. ■

Modul I. s Hrvojem Grzinom

Posjet Arhivu Tošo Dabac

Program znanstvene konferencije:
<https://www.ipu.hr/content/info/Cycle-book-of-abstracts.pdf>

